

En nation under opbygning

- Et friere, rigere og renere Grønland

Forord

Vi politikere er i virkeligheden valgt fordi vi alle har det samme formål – nemlig at gøre dagligdagen nemmere og bedre for den brede befolkning. Men vi har forskellige måder at forfølge det mål på, og de der har flertallet, bestemmer for det meste, hvilke måder, de mener, skal bruges.

Men en finanslov, der føres igennem af majoriteten imod oppositionen, er et udtryk for, at flertallet ikke ønsker at arbejde for hele landet – men kun for deres egne kernevælgere.

Derfor er det ofte slet ikke til folkets bedste, når politikerne ikke kan skabe samling omkring den fælles økonomi. Men kun til deres egen fordel. Sidst har vi set førende danske erhvervsfolk gå ud og opfordre den danske regering og opposition til at gå sammen om den økonomiske politik. For landet skyld.

Specielt i tider, hvor økonomien strammer og de internationale konjunkturer presser, kan det være vigtigt for små samfund at stå sammen om at sikre deres borgere mod den verdenspolitiske økonomiske storm, der raser.

I Grønland står vi i den særlige nye situation, at vi skal have det Selvstyre, som en helt overvejende del af befolkningen har ønsket, til at fungere. Vi skal have udnyttet alle de mange nye muligheder for at skabe et bedre grønlandsk samfund, som Selvstyreordningen medfører.

Derfor skal vores finanslov i dag vise vejen frem og skabe de åbninger i samfundets tilrettelæggelse, som kan give Selvstyret mulighed for at udfolde sig. Finansloven bør være med til en frisættelse af de fælles kræfter i samfundet – og den bør i hvert fald ikke etableres som en straf, fordi det grønlandske folk valgte anderledes i Selvstyreafstemningen, end det ene af regeringskoalitionens partier ønskede det.

Desværre er det den melodi, vi nu hører fra Demokraternes medlem af Naalakkersuisut for Finanser.

Uden at nogen fra IA har modsagt det!

Den melodi finder Siumut helt forkert.

Ganske som vi finder, at den udvikling, den nye regering har skabt i det forløbne år, stort set kun har medført sværere tider for de almindelige borgere i landet.

Det er ikke et spørgsmål om Siumuts opfattelse overfor Naalakkersuisut-koalitionen. Det er desværre en situation, der afspejler sig gennem en række objektive målinger.

Således er arbejdsløsheden i landet steget fra 3,4% ved Siumuts afgang fra regeringen til 7,0 i dag. Hermed er skatteindtægterne faldet overalt i kommunerne, samtidig med at disse er ramt af helt urimelige sparekrav fra Selvstyrets side.

Samtidig oplyser analysefirmaet Experians t der fra august sidste år og til juli i år er sket en fordobling af virksomheder i vores land, der har måttet dreje nøglen om og lukke.

Og selv om Krydstogtskibene i disse dage ligger som kæmpe isfjelde ved vores kajer, har den internationale økonomiske situation også medført et fald i turismestrømmen hertil.

Fiskernes og fangernes vilkår er forringede – både på grund af klimaet og på grund af begrænsningerne i kvoterne, som endog forventes at fortsætte ind i næste år.

De små grønlandske håndværkere, skal ikke blot kæmpe mod den almindelige økonomiske afmatning – de skal også opleve, at Selvstyret forærer deres arbejde væk til udenlandske storeentreprenører via totalentrepriser, der er dræbende for den grønlandske byggeindustri.

Erhvervslivet generelt er ramt af en manglende beslutningskraft i Naalakkersuisut, hvor det ene område efter det andet henvises til kommissioner, der konstant synes at udsætte deres arbejde og anbefalinger. Med det resultat, at ingen ved, hvad vej skattepolitikken vil gå, eller hvordan den fremtidige trafikpolitik skal se ud, eller hvad der egentlig skal ske med de omlægninger i de selvstyrejede selskaber, herunder de så vigtige erhvervsudviklingselskaber, der er startet op uden nogen styring eller retningslinier.

Og tilsyneladende er det kun de minerafirmaer, der har direkte forbindelser til firmaer heroppe, ejet af konererne til medlemmerne af Naalakkersuisut, der kan få tilsagn om, at deres investeringer i forundersøgelser også vil medføre ret til etablering af miner, og ikke risikerer kæmpe tab på grund af den indsats for vores lands ressourcenyttelse, vi selv har bedt dem om.

Grønland fortjener bedre.

Vores samfund fortjener en overordnet planlægning, der peger fremad og viser vejen. En planlægning, der er baseret på optimisme og vilje til at gøre Selvstyret til en succes. I stedet for en planlægning, der via økonomisk afstraffelse skal forsøge at vise, at Demokraternes nej til Selvstyret var rigtig.

Med det foreliggende skrift, vil vi i Siumut vise, hvordan det kan gøres. Og samtidig vil vi gerne række hånden frem til Naalakkersuisut og tilbyde et samarbejde, der kan føre til en fælles indsats for hele det grønlandske folk og hele den fælles samfundsøkonomi, som vi politikere har ansvaret for.

For vi er i Siumut fuldt ud enige i den overordnede vision, som Naalakkersuisut også lægger frem med deres finanslovsforslag. En vision om at få skabt et samfund, hvor der er brug for alle og der er plads til alle. Et samfund, hvor man i dialog og samspil med befolkningen skal skabe grundlaget for et værdigt liv, hvor alle har mulighed for at udvikle sig og opretholde livet ved aktiv selvforsørgelse.

Siumuts forslag til at nå det mål bygger på den viden vi allerede har. På arbejdet fra den grønlandske selvstyrekommission, som alle politikere i sin tid støttede fuldt ud. På den model, som denne kommission udviklede for en forbedret økonomisk situation for landet, og som der var enighed om blandt politikerne. På det håb om en ny selvstændighed og den energi til at arbejde for vores land, vores stolthed og vores økonomiske frihed, som Selvstyreordningen har givet.

Hvis vi kan starte på det grundlag og hvis vi kan bygge på en tro på Selvstyrets positive sider i stedet for at forsøge at gøre Selvstyret til en straf, så er Siumut helt klar til at indgå i et fælles arbejde med

alle andre partier i Inatsisartut om at skabe en fælles finanslov og tage det nødvendige medansvar for de nødvendige indgreb for en bedre fremtid. Både de gode og de svære.

Fordi Grønland fortjener det bedre fra os alle sammen.

De samfundsøkonomiske udsigter

I forslaget til Finansloven for 2011 anfører Naalakkersuisut, at:

- der forventes et fald i den reale økonomiske udvikling i både 2009 og 2010. Dette fald skyldes den generelle nedgang i den økonomiske aktivitet som har præget den globale økonomi.
- den samlede indkomst vil være faldende.

Det anføres, at Grønlands økonomi fortsat vil have underskud på handelsbalancen.

En anden indikation på økonomisk afmatning er udviklingen i ledigheden. Antallet af ledige som har været faldende fra 2005 til 2008, er i 2009 steget med ca 4 % i byerne.

Naalakkersuisuts forslag til Finanslov for 2011

I Finanslovsforslaget for 2011 anføres det "Naalakkersuisut fokuserer i FFL 2011 på, at fortsætte indsatsen overfor børn og unge, og ligeledes fortsætte med at styrke sundhedsvæsenet. Herudover vil kulturområdet blive prioriteret. Disse fokusområder vil ske i sammenhæng med et stramt fokus på at indtægter og udgifter skal balancere på drifts- og anlægsområdet. Det vil sige, at DA-resultatet i forslaget som minimum skal være neutralt."

Grønland står overfor nogle strukturelle udfordringer, der betyder, at der skal findes ekstra midler til finansiering for fremtiden. Naalakkersuisut vurderer, at disse udfordringer kræver en langsigtet strategi. Derfor vil Skatte- og Velfærdscommissionen komme med et samlet forslag til ændringer af skatter og afgifter i begyndelsen af 2011.

For Naalakkersuisut er det derfor afgørende, at den finanspolitiske holdbarhed sikres, så samfundet ikke blot har råd til øget velfærd i dag og i morgen, men også om 30 år. For at sikre balancen på drifts- og anlægsudgifterne er det nødvendigt med en lang række besparelser og nye indtægter. Det skyldes ifølge Naalakkersuisut, at landskassens indtægter er stagnerende. Naalakkersuisut fremlægger derfor et finanslovsforslag, hvor der er et overskud på drifts- og anlægsdelen både i 2011 og i overslagsårene.

Besparelser og merindtægter

På baggrund af den økonomiske situation vurderer Naalakkersuisut, at det er nødvendigt at finde besparelser og merindtægter for at sikre balance på DA-resultatet på kort sigt. Denne prioritering giver efter Naalakkersuisuts opfattelse samtidig mulighed for, at der kan tilføres midler til nødvendige indsatsområder.

Naalakkersuisut foreslår indførelse af en brændstofafgift, og et stop for toldfrit salg ved indrejse til Grønland. Derudover forhøjes motorafgiften for biler ligesom afgiften for automatspil forhøjes.

Derudover foreslår Naalakkersuisut, at der indkræves en højere betaling for de bolignumre som særligt Selvstyret men også andre virksomheder og institutioner har til rådighed hos INI A/S.

Naalakkersuisut lægger op til, at kommunerne sparer 8 mio. kr. i administration i 2011, mens Selvstyret i samme periode ligeledes sparer ca. 70 mio. kr.

Derudover ønsker Naalakkersuisut at der bliver fundet besparelser ved at fjerne støtte til renovering af private boliger, da det er Naalakkersuisuts holdning, at det er op til de private ejere at henlægge tilstrækkelige midler til disse formål.

Herudover fjernes midlerne til en række aktiviteter blandt andet den kirkelige højskole og Pilersuiffiks grafiske afdeling, ligesom der reduceres i midlerne til en række mindre aktiviteter.

Endelig er det væsentligt at nævne en reduktion af de udisponerede anlægsmidler i budgetoverslagsårene. Denne reduktion vil medføre et fald i den direkte finansiering af anlægsaktiviteterne fra Selvstyret som samtidig vil blive opvejet af byggeri finansieret af Illuut A/S og staten.

Gældssætning

Samlet set vurderer Naalakkersuisut, at det er nødvendigt at optage et langsigtet udlandslån for at sikre, at landskassen kan modstå uforudsete udgifter i fremtiden og sikre, at økonomien holdes i gang. Det udlandslån der forventes søgt optaget er i størrelsesordenen 800-900 mio. kr. i perioden 2010- 2014.

Dette er blot hovedpunkterne i Naalakkersuisuts finanslovsforslag.

Konklusion:

Med Naalakkersuisuts forslag til finanslov er der udsigt til at en økonomisk udvikling mod et selv bærende økonomi sættes i stå uden erhvervsudvikling med stigende ledighed og virksomhedskonkurser som følge. Analysefirmaet Experians fremlagde den 30. august 2010 konkursstatistik for Grønland, hvor det blev oplyst, at der fra august sidste år og frem til juli i år sket en fordobling af virksomheder som måtte dreje nøglen om og lukke. Det må forventes, at flere virksomheder vil følge med, såfremt Naalakkersuisuts finanspolitiske linie videreføres.

Naalakkersuisut vil desuden forsøge at aggere bank over for de samfundsejede virksomheder, som man yder store landskasselån til. Det sker så samtidig med at landskassen bliver nødt til at optage lån for at kunne finansiere nogle kommercielle investeringer, som kunne have været finansieret af de selvsamme virksomheder selv, hvis de blot havde fået lov til det. Der synes altså i Naalakkersuisuts kontorer at være indbygget et skjult behov for at lege bank og drive rentespekulation.

På den baggrund erklærer Naalakkersuisut således, at budgettet for indeværende år og i overslagsårene præsterer et "overskud". Selvom virkeligheden er den, at der fortsat vil være underskud i landskassen, så længe, landskassefinansiering stadigvæk anses som det eneste rigtige - selv til kommercielle investeringer.

Politisk og moralsk uacceptabelt

Nalakkersuisuts forslag til Finansloven for 2011 rummer ikke noget svar på de fundamentale udfordringer og problemer, vi står overfor for at skabe grundlaget i bestræbelserne henimod en

mere selv bærende økonomi. Derfor er der i realiteten blot tale om en omlægning af byrder.

For Siumut er det politisk og moralsk uacceptabelt, at Naalakkersuisut gennem deres forslag til Finansloven søger at sikre befolkningens velfærd uden at fremme beskæftigelsen og økonomisk vækst. Dermed skal befolkningen affinde sig med det menneskelige og økonomiske tab ved ledighed og stigende antal virksomhedskonkurser.

Men der er da heldigvis en trøst midt i mørket. Nemlig at de tidligere koalitioner stærke satsning på uddannelsespolitikken nu har en positiv virkning på ledigheden.

Uden de 600 flere i uddannelse, som de tidligere Naalakkersuisuts ekstra indsats på uddannelserne foreløbigt har medført, ville ledigheden have set endnu alvorligere ud, end det er tilfældet i dag.

Det er i den forbindelse yderst farligt at begynde at reducere arbejdspladser i fiskeindustrien og i fiskeriet. Fordi ideen med det er tydeligvis, at færre skal tjene mere på vort fiskeri, mens endnu flere skal henvises til arbejdsløshed.

”Omskoling”, kalder medlemmet af Naalakkersuisut for Finanser for den mulige udvej på arbejdsløsheden. Men man skal være opmærksom på, at omskoling er andet og mere end et ord. Det er navnet på en klart formuleret handlingsplan, der skal træde i stedet for de arbejdspladser, som Naalakkersuisut vil nedlægge i kølvandet af en arbejdsgruppe, der udarbejder forslag til strukturløsning i det kystnære fiskeri.

Naalakkersuisut er mere optaget af at forfalde til hurtige og letkøbte løsninger, der på længere sigt vil medføre ringere indtægtsgrundlag ved at fortsætte med at være afhængig af andres velvilje.

Udover at skaffe nye indtægter til landet, består opgaven også i at højne velfærden herhjemme via tilvejebringelse af boliger og beskæftigelse til landets befolkning.

At udbyde boligbyggeri i totalentrepriser kan således måske resultere i flere boliger hurtigere. Det kan også godt være, at anlægssummen kan være lidt lavere, end hvis opgaverne udbydes i fagentrepriser.

Men den samfundsøkonomiske gevinst er uden tvivl langt større, hvis vi giver vor egen håndværkerstand en bedre chance ved at anvende fagentrepriser, i stedet for at udbyde det hele i totalentrepriser.

Både de små hjemmehørende byggefirmaer, deres ejere og arbejdskraft, herunder anskaffelse af praktikpladser for lærlinge, indgår i den almindelige samfundshusholdning. De betaler skat til lands- og kommunekasserne. Udenlandske konsortiers medvirken til samfundsøkonomien er derimod til at overse. De kommer med deres arbejdskraft og grej, bygger boligerne og forsvinder ud af landet igen.

Derfor kræver Siumut, at anlægsopgaverne bliver udbudt som fagentrepriser, i stedet for som nu som totalentrepriser. Støt dog vores egne håndværkere, mestre og bygningsarbejdere. Eller skal de måske også ”omskoles”?

Siumut ønsker at indgå i dialog med byggeindustriens og arbejdstagernes interesseorganisationer herhjemme, med henblik på at udforme en politik, der er til gavn for landet på langt sigt – og ikke bare løser et problem lige her og nu.

For Siumut er det en dårlig løsning at man løser ét problem ved at skabe et nyt. Derfor er der i realiteten blot tale om byrder fra stærke til svagere skuldre ved at påstå, at Naalakkersuisut i disse år er nødsaget til at prioritere knivskarpt for at kunne rette op i økonomien.

Derfor er det nødvendigt at landet får en ny og mere dynamisk politisk ledelse, der kan appellere til engagement og samarbejde i alle dele af vort samfund. Den enkelte borger, kommunerne, den enkelte virksomhed og interesseorganisationerne må inddrages stærkere og gives et engagement i løsning af de fælles opgaver.

Skattepolitik

Kommunerne vil desuden få overdraget opgaver, hvis løsning koster langt mere end, hvad den nuværende kommunale økonomi giver plads til. I den sammenhæng vil vi fra Siumut kræve at der optages reelle forhandlinger med kommunerne. I stedet for at påstå, man har ført forhandlinger, på trods af at kommunerne selv benægter dette på det kraftigste. Stigende skatteindtægter betyder først og fremmest stigende indtægter for de kommunale kasser, der modtager ca. ¾ af de samlede skatteindtægter.

En ansvarlig økonomisk politik, der tilgodeser de kommunale kasser, såvel som landskassen, vil derfor være, at der føres en dynamisk erhvervs politik. I stedet for at beskatingen af udefrakommende arbejdskraft, der skal udføre anlægsopgaver udenfor byerne og bygderne samt inden for råstofsektoren, ønsker Siumut en politik, der giver arbejdspladser skatteindtægter til kommunerne, således at betydelige afkast til i form af selskabsskatter og royalties fortsætter med at tilfalde landskassen.

Naalakkersuisut foreslår, at der indføres bruttoskatordning for udenlandsk arbejdskraft, der skal udføre anlægsopgaver uden for byer og bygder, beskæftiget inden for råstofsektoren. Naalakkersuisut foreslår skat på 35 % af personernes lønindkomst. Naalakkersuisut begrundet indførelse af en sådan bruttoskatordning med at en stor del af disse personer, vil komme fra lande, med hvem Grønland ikke har en aftale om undgåelse af dobbelbeskatning.

International skatteflugt ved emigration, anvendelse af basisselskaber og andre former for skatteundgåelse bliver stadigt større problem. Hvormed det også bliver et af de vigtigste spørgsmål i den internationale skatteret. Adskillige internationale organisationer som OECD, FN, Europarådet og EU har udfoldet bestræbelser på at udtænke metoder til at modvirke skatteflugt.

Siumut foreslår, at dobbeltbeskatningsaftaler følger FN's eller OECD's modeloverenskomster og anvendes ved indgåelse af disse dobbeltbeskatningsaftaler. Der bør indgås en tilsvarende ny dobbeltbeskatningsaftale med Danmark. FN's modeloverenskomst "Between Developed and Developing Countries" tager hensynet til udviklingslandenes interesser for at sikre udviklingslandenes beskatningsret for indkomst, der optjenes i disse land. Det vil sige kildelandet for indkomsten.

OECD's modeloverenskomst er også en kildelands-dobbeltbeskatningsaftale, hvor det er kildelandet for indkomsten, der har beskatningsretten. Danmark har således anvendt OECD-modellen ved indgåelsen af dobbeltbeskatningsaftaler med de øvrige europæiske lande for at undgå skatteflugt for f. eks. pensionister.

I stedet for at indføre en bruttoskatordning foreslår Siumut, at Grønland straks optager forhandling med de lande og indgår dobbeltbeskatningsaftale med de lande, hvor arbejdskraften vil komme og kommer fra.

En sådan udvidelse af skattesuveræniteten vil udvide selvstyrets instrumenter for at stimulere den økonomiske udvikling henimod en mere selv bærende økonomi samt udvide selvstyrets finanspolitiske instrumenter gennem ændringer af selvstyres udgifter og indtægter.

For Siumut er det afgørende, at det gøres attraktivt for virksomheder, at skabe et overskud i landet således, at de ikke blot bliver beskatningsobjekter for at skaffe skatteindtægter for landskassen og kommunekasserne.

Behov for helhedsplan

Siumut finder at der er behov en samlet indsats, hvor alle initiativer vurderes og gennemføres i overensstemmelse med intentionerne og målsætningerne om selvstyre. For at skabe stabile indre rammer for at kunne gennemføre de omfattende samfundsforandringer efter indførelsen af Selvstyret, foreslår Siumut derfor, at der på politisk niveau indgås en aftale om et nationalt kompromis, der omfatter et så bredt politisk samarbejde som muligt mellem de politiske partier, grupperingerne og interesseorganisationerne.

I stedet for at starte forfra, hvilket nogle desværre har en tendens til her i landet med nye kommissioner, foreslår Siumut, at vi vender tilbage til de oprindelige intentioner for udformningen af selvstyrets indhold og omfang, nemlig den rent grønlandske selvstyrekommissions betænkning og dens anbefalinger.

Den rent grønlandske selvstyrekommission blev som bekendt nedsat ved årsskiftet 1999-2000, og har arbejdet under skiftende Naalakkersuisuts bekræftelse af det oprindelige Naalakkersuisut meddelte kommissorium. Selvstyrekommissionens betænkning er afgivet til det daværende Naalakkersuisut med henblik på at danne grundlag for opnåelse af selvstyre.

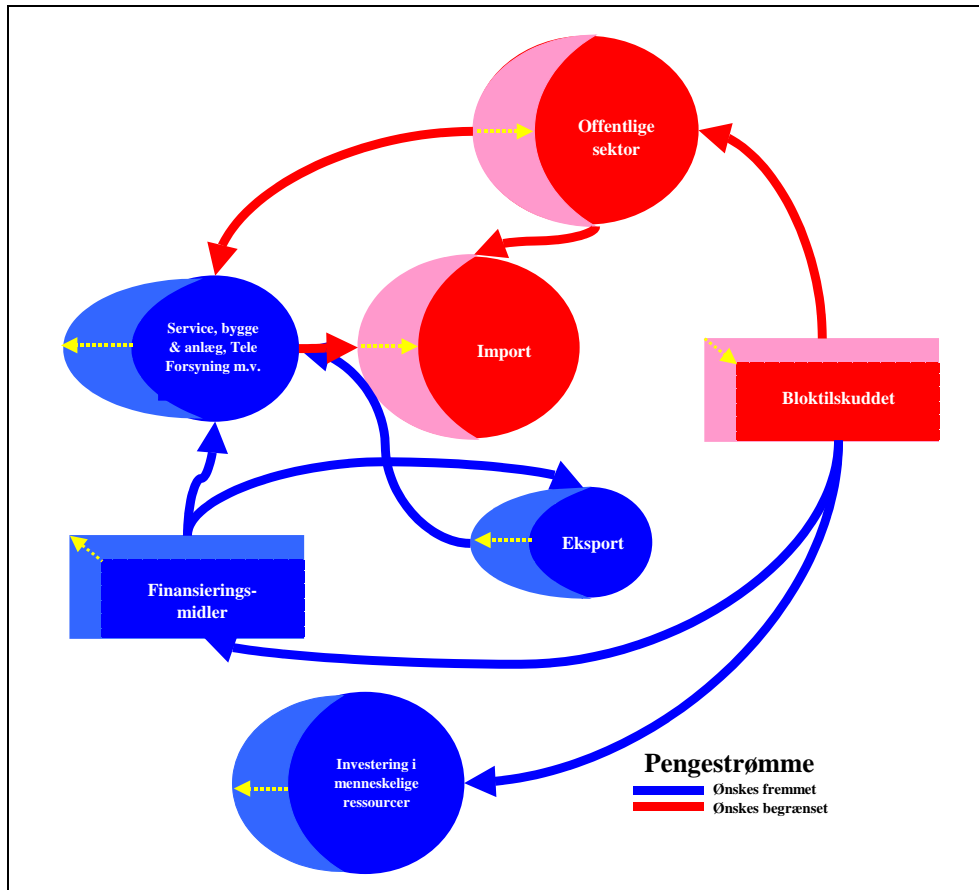
I Selvstyrekommissionens arbejde blev der lagt afgørende vægt på konsensus. Under efterårssamlingen i Inatsisartut i 2003 kunne et enigt Inatsisartut derfor godkende kommissionens betænkning og anbefalinger om at de forandringsprocesser skal bygge på et solidt grundlag af detaljeret viden om det nuværende grønlandske samfund, dets strukturmæssige afhængigheder og omstændigheder, der betinger ønskværdige forandringsmål og vejen til deres realisering.

Selvstyrekommissionen har formuleret en strategi, som tager sit udgangspunkt i nogle overordnede forhold, der vides at være bred opbakning omkring. Disse emner kaldes strategiens hovedelementer:

- 1. hovedprincip:** Omlægning af den offentlige sektor: Udgifterne til den offentlige sektor skal stå mål med samfundets økonomiske formåen.

2. **hovedprincip:** Alle skal bidrage til samfundsøkonomien.
3. **hovedprincip:** Der skal udvikles et selvcentreret (selvforstærkende) erhvervsliv.

Figur 1. Strategi for en selv bærende økonomi

Efter at Naalackersuisut og Inatsisartut har udtrykt opbakning bag Selvstyrekommissionens anbefalinger, er næste skridt at formulere konkrete målsætninger for hvert af de tre hovedprincipper. De tre hovedprincipper sætter på hver deres måde mennesket i centrum.

Et enigt Inatsisartut tilsluttede sig selvstyrekommissionens anbefaling om at der udarbejdes følgende klare strategi-og handlingsplaner:

- 1) at der udarbejdes en økonomisk strategiplan på basis af en forbedret strukturovervågning. Strategiplanen skal beskrive overskueligt, hvordan bloktilskuddet løbende erstattes af alternative indtægtskilder, såvel for hele landet som for de enkelte regioner og lokalområder. Den økonomiske strategiplan skal ikke blot beskrive eksisterende og fremtidige styrkepositioner, men skal også beskrive, hvordan man i fremtiden kan undgå offentlig forsørgelse af en stor del af befolkningen i den arbejdsdygtige alder.
- 2) at der udarbejdes og igangsættes en handlingsplan for landets samlede erhvervsudvikling. En handlingsplan som realistisk beskriver muligheden for forøgede indtægter til dækning af udgifter

ved overtagelse af sagsområder. Erhvervsudviklingsindsatsen skal både målrettes til at gøre de traditionelle erhverv rentable, forøge nye (følge-)erhverv i lyset af væksterhvervene (f. eks. inden for råstofområdet) samt forøge den importbegrænsende produktion, hvor dette kan ske på konkurrencemæssige vilkår. Handlingsplanen skal samtidig indeholde realistiske overvejelser om, hvordan forvaltningen af naturressourcerne kan ske på et bæredygtigt grundlag.

Siumut foreslår at Selvstyrekommissionens anbefalinger om handlingsplan for landets samlede erhvervsudvikling udmøntes i en målsætning om at den private sektor skal forøges med 9.000 jobs med værditilvækst. Dette svarer til et behov for nye jobs på 450 pr. år i tyve år. Disse nye jobs omfatter jobs i nye virksomheder, videreførelse af jobs tidligere indgået i offentligt regi samt omdannelse af eksisterende tilskudsjobs til jobs med værditilvækst.

- 3) At der udarbejdes og igangsættes en handlingsplan for en betydelig omlægning og reduktion af den offentlige forvaltning. Målsætningen opnås ved at skabe en ny arbejdsdeling mellem hjemmestyret og kommunerne, hvor færre og større kommuner overtager mere kompetence fra overgangsstyret under selvstyreperioden. Samtidigt overflyttes opgaveløsninger i den offentlige sektor i dag til den private sektor. Målet er at outsource alt, der via privat foretagsomhed og under konkurrencevilkår bedst kan forvaltes af et privat selskab. Disse nye jobs omfatter jobs i nye virksomheder, videreførelse af jobs tidligere indgået i offentligt regi samt omdannelse af eksisterende tilskudsjobs til jobs med værditilvækst.

Denne handlingsplan skal være direkte forbundet til handlingsplanen for erhvervsudviklingen, således at fritstillet arbejdskraft fra den offentlige forvaltning kan sikres nye jobs i det private erhvervsliv.

Siumut foreslår at Selvstyrekommissionens anbefalinger om omlægning og reduktion af den offentlige sektor udmøntes i en målsætning om at den offentlige sektor formindskes i størrelsesordenen 2-3.000 ansatte over en tyveårig overgangsperiode med selvstyre. Dette svarer tilnærmelsesvist til den naturlige afgang. Det svarer til en afgang på ca. 100-150 ansatte om året.

- 4) At der udarbejdes og igangsættes en handlingsplan for en markant forøgelse af befolkningens uddannelsesniveau. Uddannelsesfrekvensen, dvs. antallet af unge af en ungdomsårgang, der får en kompetencegivende uddannelse, skal forøges til et niveau, som findes i de nordiske lande. Handlingsplanen skal udover konkrete forandringer i folkeskolen og i eksisterende ungdoms-, erhvervs- og videregående uddannelser også omfatte en handlingsplan, der centralt koordinerer den samlede efteruddannelse og opkvalificering af den eksisterende arbejdsstyrke, således at denne kan deltage aktivt i etableringen af nye erhverv.

Siumut foreslår at Selvstyrekommissionens anbefalinger om en markant forøgelse af befolkningens uddannelsesniveau udmøntes i en målsætning om at uddannelsesniveaulet i befolkningen højnes, således at 6-7 ud af 10 ud af en ungdomsårgang skal opnå en uddannelse med erhvervskompetence mod nuværende 3-4 ud af 10. Dette svarer til ca. 2-3.000 ekstra under grunduddannelse, efter- og videreuddannelse pr. år.

Derudover foreslår Siumut, at gruppen af udstødte og marginaliserede samt personer i tilskudsjobs skal reduceres med ca. 7.000 personer ved en omfattende revaliderings- og efteruddannelsesindsats. Dette svarer til en reduktion pr. år med ca. 350 over tyve år.

Under Landstingets behandling af Selvstyrekommissionens betænkning i december 2003 delte Landstingets Ad Hoc Udvalg opfattelsen af, at handlingsplanerne skal udarbejdes. Udvalget så gerne tilsvarende initiativer iværksat på arbejdsmarkedsområdet og det sociale område.

For at få et sikkert vidensgrundlag for udarbejdelsen af de nævnte strategi- og handlingsplaner foreslog Selvstyrekommissionen det analytiske arbejde udført af et sekretariat under Det økonomiske Råd. Et råd, som Selvstyrekommissionen anbefalede nedsat.

Siumut foreslår at Det økonomiske Råd sammensættes af repræsentanter for de store interesseorganisationer i landet, såvel repræsentanter for arbejdsgivere som arbejdstagere, samt repræsentanter for de finansielle virksomheder. For Siumut er det afgørende at rådet får sit eget selvstændige og uvildige sekretariat, som er uafhængigt af selvstyrets centraladministration.

Derudover foreslår Siumut at Erhvervs- og kompetenceudviklingsrådet bliver lagt sammen med Det økonomiske Råd for at fremme styring og koordinering af helhedsorienteret og langsigtet planlægning af samfundsøkonomien. Ingen erhvervsudvikling uden arbejdsmarkedsudvikling og/eller omvendt.

Siumut er således enig med Naalakkersuisut i, at der er behov for, at der bliver iværksat initiativer på hele erhvervsområdet, der kan understøtte den ønskede udvikling. Siumut bakker også op omkring Naalakkersuisuts beslutning om at iværksætte en ambitiøs analyse af bygdernes økonomiske forhold og eksistensberettigelse med henblik på at lave en regional udviklingsstrategi.

Siumut er desuden enig i med Naalakkersuisut, at "Et stærkt selvstyre med en selv bærende økonomi er en opgave, som kun kan realiseres, hvis alle deltager aktivt." og at "Landets størrelse og bosætningsmønster medfører forskellige vilkår og muligheder. Naalakkersuisut ønsker at inddrage lokalbefolkningen i udviklingen af skræddersyede lokale løsninger, der svarer til de regionale og lokale behov."

Siumut vil dog ikke blot at skrue charmen på ved at tage på rundrejse på kysten for at holde uformelle orienteringsmøder om formålet med den regionale udviklingsstrategi med landets kommuner. For Siumut er det afgørende at visionen om befolkningens inddragelse ikke reduceres til blot tomme løfter og ord uden handling.

Siumut agter at gå videre, og foreslår derfor at kommunerne samt de lokale og centrale interesseorganisationer inddrages direkte i udviklingen af den regionale udviklingsstrategi for at sikre at kommunerne og de lokale og centrale interesseorganisationer får ejerskab til problemerne/udfordringerne og løsningerne. For netop at sikre udviklingen af skræddersyede løsninger, foreslår Siumut derfor, at udformningen af den regionale udviklingsstrategi udarbejdes i et bindende og forpligtende samarbejde med Det økonomiske Råd på centralt niveau i tæt samarbejde med kommunerne og de lokale interesseorganisationer.

Grundlæggende forudsætninger for udvikling af selvstyre

Udviklingsprocessen bygger på flg. grundlæggende forudsætninger:

- a. Fra centralt styret strukturpolitik til folkelig forankring af beslutningsprocesser. Folkelig forankring skal bygge på selvorganisering, selvforvaltning og dermed selvstyre. De centrale myndigheders rolle bliver at virke som katalysator i overgangsperioden.
- b. Behov for en generel holdningsændring. Det er nødvendigt med en generel holdningsændring til, at der er plads til alle og brug for alle. Rettigheder og pligter skal følges ad.
- c. Udvikling af en fælles erkendelse af, hvad der er gået godt, og hvad der er gået mindre godt i udviklingen under hjemmestyret. Denne nye erkendelse skal bygge på målbare indikatorer i en ny, forbedret strukturovervågning af basale samfundsanligger. Denne erkendelse skal skabe en fælles forståelse af, at det er afgørende nødvendigt med en helhedsplan frem for et kompleks af små, usammenhængende reformer.
- d. Udvikling af en fælles erkendelse af, at forandringer nødvendiggør, at vi alle er omstillingsparate. Nogle vil umiddelbart få fordele af forandringerne, andre vil umiddelbart opleve forandringerne som en forringelse af nuværende status og indflydelse. Forandringerne skal føre til en permanent, etisk forsvarlig samfundsudvikling, der vil være den bedste sikring af grønlandsk kultur og grønlandske værdier.
- e. Udvikling af en fælles erkendelse af, at landet og folket har potentialet til udvikling af en selv bærende økonomi. Troen på landets formåen skal bygge på konkret viden om, hvordan menneskelige ressourcer og naturressourcer udnyttet hensigtsmæssigt også kan bibringe kommende generationer forbedrede levevilkår.

Grønland har en afhængighedsøkonomi

Den største udfordring vi står over for i dag er at udvikle vort land til et mere selv bærende samfund. Det langsigtede mål er at fortsat at forøge den politiske selvstændighed og økonomisk handlefrihed. Dette kræver en kulturel nyorientering med høj standard for personlig ansvar, initiativlyst, og en stærk befolkning, hvis omstillingsevne og interesse for fortsat investering i sig selv bliver afgørende for fortsat økonomisk vækst for sikring af velfærdet. I Siumut har vi aldrig været i tvivl om at denne forudsætning er til stede hos landets befolkning.

Selvstyrekommissionen betegner i sin betænkning Grønlands økonomi for en "afhængighedsøkonomi". Dermed mener kommissionen, at Grønlands økonomi er afhængig ikke blot af overførsel af bloktilskud fra Danmark, men også af at købe varer og tjenesteydelser fra Danmark og på en række andre områder, hvorved samfundet bliver fanget i en ond cirkel, der forhindrer udvikling. De områder, der gør Grønlands økonomi afhængig af Danmark er:

- En offentlig økonomi, der for størstpartens vedkommende er finansieret af udefrakommende tilskud, som ikke er tilpasset landets økonomi.
- En ensidig samhandel med Danmark

- En virksomhedsstruktur, der via ejerskab og tilhørsforhold er udadvendt mod samarbejdspartnere og handelsforbindelser udenfor landet, især Danmark
- En finansiel struktur, hvor en væsentlig del af opsparingen placeres uden for landet, primært i Danmark

Den ensidige samhandel med Danmark er den klassiske relation mellem økonomiske udkantsområder og centerområder: Produktionsmidler og andre højt forædlede varer i bytte for råvarer til industrien. Grønland er en meget åben økonomi, hvor selv en relativt stor eksport af rejer og fiskeprodukter alligevel mere end opvejes af det vareindkøb, der er nødvendigt, fordi Grønland på grund af hjemmemarkedets størrelse og de eksisterende konkurrenceforhold med Danmark ikke har en hjemmemarkedsproduktion af nævneværdig størrelse. En afgørende faktor er endvidere, at Grønlands eksport af rejer og fiskeprodukter i altovervejende grad er råvarer og halvfabrikata. Dette betyder, at forædlingsprocessen, som normalt er den del af produktudviklingen, der giver den største værditilvækst, er placeret i fabrikker uden for Grønland.

Dertil kommer, at de fleste indkøbere i Grønland foretager deres indkøb i Danmark. Dels af logistiske grunde: den ugentlige skibstransport fra Aalborg og flyvning fra København, dels fordi de store dagligvarebutikker i Grønland er dele af danske koncerner og kæder. Knap 60-70 procent af den grønlandske import af varer kommer fra Danmark og godt 85 procent af den grønlandske vareeksport går til Danmark.

Også virksomhedsstrukturen i Grønland med dominerende dansk ejerskab, har afgørende betydning for samfundsøkonomien. Manglen på grønlandske arbejdsgivere er nok et af de største problemer for udvikling af et selvcentreret/selvforstærkende erhvervsliv i Grønland. Det er det område, hvor egentlig etnisk ulighed slår klare igennem. Dominansen af danske virksomhedsejere indenfor det grønlandske erhvervsliv fremhæves ofte som afgørende for, at den grønlandske økonomi fastholdes i et afhængighedsforhold til Danmark.

Det er også et problem, at de offentligt ejede selskaber er så dominerende i det grønlandske erhvervsliv. De offentligt ejede selskaber har i dag tilsammen en bruttoomsætning på 8-9 milliarder kroner og omfatter dermed den altovervejende del af det samlede erhvervsliv her i landet.

Afkolonialisering af økonomien

Der er ikke noget enestående i Grønlands samhandel med Danmark. I stort set alle tidligere kolonier i verden ser vi nøjagtigt samme mønster for samarbejde mellem moderland og koloni. Samarbejdet er i form af bloktilskud, der binder den oprindelige kolonimagt til dets oversøiske tidligere koloniområder, samt på eksport af råvarer til lave priser og import af højteknologiske varer.

Et Grønland med selvstyre og på vej mod en selv bærende økonomi må i langt højere grad end nu fokusere på mulighederne for at forbedre betalingsbalancen og dermed de økonomiske bevægelser ind og ud af landet.

I dag er der stort set ingen begrænsninger i danske virksomheders muligheder for at være aktive på det grønlandske marked. Samtidigt er det meget vanskeligt for grønlandske virksomheder at

konkurrere med danske virksomheder på grund af manglende volumen på hjemmemarkedet, men også på grund af manglende uddannelse og dermed manglende produktivitet i virksomhederne.

Den eksisterende ulige konkurrence mellem danske og grønlandske virksomheder på det grønlandske marked bør omdannes til et samarbejde i form af f.eks. joint-ventures, hvor grønlandske virksomheder får mulighed for at opbygge deres kompetence og dermed udvikle sig på lige fod med de danske virksomheder.

Der skal etableres en strukturovervågning således, at det politiske niveau kan gennemføre konjunkturregulering. Med en meget åben økonomi, der bygger på konjunkturfølsomme erhverv som f.eks. fiskeri og turisme, er det vigtigt, at økonomien løbende kan reguleres ved hjælp af en aktiv finanspolitik. Finanspolitikken skal ikke blot imødekomme udsving i økonomien år for år, men også inden for det enkelte år være et redskab til at udligne de store sæsonudsving i beskæftigelsen inden for hovederhvervene.

Udenrigsøkonomien er en afgørende faktor til at fremme et lands velstandsudvikling. Dette gælder ikke mindst for Grønland, der med en meget ensidig økonomi og et lille befolkningsgrundlag, har behov for en meget stor udveksling af varer og tjenesteydelser. En hensigtsmæssig udveksling af varer og tjenester øger mulighederne for at skabe velstand. Derfor er det vigtigt, at den politiske debat sætter yderligere fokus på Grønlands samhandel med omverdenen.

Siumut finder det vigtigt at vurdere, hvordan Grønlands varebalance i forhold til Danmark kan forbedres. Det bør undersøges, hvordan der kan ske forøgelse af forarbejdning af fiskeriprodukter i Grønland samt forøgelse af følgeindustri- og service. Samhandelen mellem de to enheder i rigsfællesskabet er den klassiske mellem økonomiske udkantsområder og centerområder: Produktionsmidler og andre højt forædlede varer i bytte for råvarer til industrien.

Denne arbejdsdeling – eller rettere en ændring af den – kan vise sig at være nøglen til i fremtiden at sikre Grønland en selvstående økonomi, hvis det lykkes at forandre omkostningsstrukturen (f.eks. transport, el og vand) i samfundet, således at f.eks. forædlingsvirksomhed inden for bearbejdning af fisk og skaldyrprodukter kan ske her i landet. Dette vil også give mulighed for forøget følgevirksomhed.

Den ensidige fokus fra politisk side på Landskassens og kommunekassernes økonomi, bør ændres til fokus på den samlede samfundsøkonomi, herunder ikke mindst udenrigsøkonomien. Et Grønland på vej mod selvstyre og en selvstående økonomi må i langt højere grad end nu fokusere på muligheden for at forbedre betalingsbalancen og dermed de økonomiske bevægelser ind og ud af landet.

Politikerne skal sikres bedre indsigt og skal have bedre rådgivning om de udenrigsøkonomiske forhold.

Det statistiske grundlag for vurdering af den samlede samfundsøkonomi skal forbedres. F.eks. bør der sikres en årlig redegørelse for nationalregnskabet og for den samlede betalingsbalance med udlandet.

Der skal formuleres en konkret handelspolitik. Handelspolitikken skal bl.a. åbne op for, hvordan det grønlandske samfund bedst muligt forsynes med varer af enhver kategori. Samtidig skal det un-

dersøges, om eksisterende potentialer for eksport af varer til nabolandene samt andet forsyningsmæssig samarbejde kan forbedres.

En råstofudnyttelse i balance.

"Balance " - bør være ordet, der bliver ledetråden i vort valg af udnyttelse af naturens ressourcer.

En balance - der tilgodeser vor målsætning om et frit, rigt og rent Grønland.

En balance mellem udnyttelse og beskyttelse, der sikrer os muligheden for at få glæde af de rigdomme vi har, uden at tage skade.

En balance der sikrer, at vi bruger de bedste sikkerhedsregler og følger de mest moderne internationale standarder og ikke forfalder til berøringsangst og naturromantik.

En balance der holder vort land i ro, mens vi afvikler bloktilskuddet og sikrer os selv gevinsten fra vores undergrund.

Grønland står umiddelbart foran de største muligheder, vi nogensinde har haft indenfor brugen af de rigdomme, naturen har forsynet vort land med. Det gælder olie og gas. Men det gælder i endnu højere grad alle de forskellige mineraler og ædle stene, som nu endelig dukker op til overfladen for alvor. Det vil sige: nu bliver fundet i mængder så de kan udnyttes med en betydelig gevinst - både for dem, der driver minerne og for det grønlandske samfund.

Det er faktisk en situation, som der - under Siumuts ledelse - er blevet arbejdet målbevidst hen imod i alle de år, vi var ved roret i Grønland. Siumut har hele tiden set råstofferne som den egentlige nøgle til en langsigtet, økonomisk uafhængighed for vort land. Vi har konstant søgt at skabe et klima for råstofefterforskning, der kunne tiltrække udenlandske investorer og samtidig sikre Grønland muligheden for både at styre og profitere på den proces.

Nu er det endelig lykkedes at få konkrete resultater. Efter 30 års målrettet indsats.

Derfor er vi i Siumut heller ikke et øjeblik i tvivl om, at disse råstoffer og disse nye muligheder skal udnyttes. Til gavn for landet, for vores uafhængighed og for borgernes levestandard.

Naturligvis skal det ikke ske på en måde, der er ødelæggende for hverken de grønlandske borgere eller vores arktiske natur. En udnyttelse skal ske på en måde, der beskytter naturen og folkesundheden optimalt. Det har faktisk været en forudsætning fra starten og aldeles ikke noget nyt krav. Det har været indbygget i alle de efterforskningskoncessioner, som har været udstedt under Hjemmestyret - og også været en del af den politik, der blev ført overfor de få aktive miner, vi har haft i Hjemmestyrets tid.

De selskaber, der får del i vores rigdomme, skal gøre deres arbejde både sundhedsmæssigt og miljøforsvarligt, mens de er aktive i udvindingen af undergrundens rigdomme. Og de skal naturligvis rydde fuldstændig op efter sig, når udvindingen slutter. De krav har hele tiden været en del af Siumuts politik.

Men man kan nu engang ikke grave i jorden uden at få snavsede fingre. Vi kan ikke opretholde et jomfrueligt Grønland, hvor ressourcerne ikke må høstes, fordi der indgår mulige farer ved arbejdet. Det ville jo svare til at forbyde fiskeri fra joller, fordi vi ved, de kan kæntre.

For at få nytte af olien, skal der bores i havet. For at få nytte af guldet, skal der bruges kemiske rensprocesser. For at få nytte af de mange metaller i sydgrønlands jord, skal der arbejdes med uran som biprodukt. Og i alle sammenhænge skal der bygges fabrikker, veje, modtageanlæg og ansættes udenlandsk arbejdskraft.

Vi kan ikke få glæde af vores ressourcer og samtidig forblive et uberørt land.

Og vi kan ikke skaffe os frihed, hvis vi fortsat mener, det er bedre, at Danmark betaler end at vi selv bruger vores ressourcer. En sådan holdning er for Siumut en klar falliterklæring i forhold til alt hvad Siumut står for: Frihed, selvstændighed, ansvar for eget liv.

Vores egne ressourcer skal bruges til at gøre vort land økonomisk selv bærende. De skal sikre hurtigst mulig eliminering af det bloktilskud, der i dag hæmmer landet og folket i at udvikle sig på egne præmisser og egne forudsætninger. Det skal ske ved at vi bruger det overskud, som tilfalder os, efter bloktilskuddet er tilbagebetalt, på to måder. Dels skal vi sikre en generel højnelse af levestandarden for de borgere, der er på den svage side af vores system, og dels skal vi sikre - og fremtidssikre - vores økonomi ved at skabe en oliefond, på samme måde, som Norge har gjort. I det hele taget, er Norge en langt mere relevant samarbejdspartner på netop olie og mineralområdet, end de fleste andre lande. Fordi Norge har vist vejen til, hvordan man bruger rigdommene fra olien til at sikre en solid samfundsudvikling, der kommer alle samfundets borgere til gode, samtidig med de har udviklet de højeste krav til sikkerhed i verden i forbindelse med udvindingen.

Når vi har tjent de penge, der skal til for at blive bloktilskudsafvænnet, skal vi derfor forstærke investeringer i uddannelse, sundhed, kultur, infrastruktur m.m.m.

Dertil kan man forestille sig, at vi skal bruge noget, der svarer til det dobbelte eller det 3 dobbelte af nuværende bloktilskud, før vi begynder at anbringe midlerne i oliefonden. Oliefonden vil derefter sikre, at indtægterne ikke skaber unødigt inflation eller blot kommer en lille elite til gode.

Vores råstoffer skal være vores fælles grundlag for at løfte vores levestandard generelt og samtidig sikre os den politiske frihed.

Når råstofferne har sikret vores frihed, økonomisk og politisk, er det tiden, hvor Danmark og Grønland må drøfte, på hvilken måde landene vil samarbejde fremover.

Også i den sammenhæng vil alene vores råstoffer kunne sikre os en position, hvor vi som ligeværdige nationer kan indgå i en forhandling, hvor der frivilligt og til begges gavn samarbejdes feks om udenrigspolitik, forsvarspolitik og uddannelsespolitik.

I Siumut er vi ikke det mindste bange for den kommende udvikling, hvor Grønlands fremtid baseres på minedrift og olieudvinding. Det, vi er bekymrede over, er at der stadig findes politikere, der er klar til at give køb på hele landets frihed og selvstændighed, hvis blot de kan få lov at leve i et uberørt grønlandsk frilandsmuseum - betalt af Danmark. Ganske som Greenpeace ønsker det.

Offentlig administration og service

Næsten halvdelen af arbejdsstyrken i Grønland er beskæftiget i offentlig administration og service. Væksten i beskæftigelsen er de seneste årtier primært sket i servicesektoren, herunder især i den offentlige sektor. Den offentlige sektor er siden hjemmestyrets indførelse og til i dag næsten fordoblet. Det skyldes primært løbende hjemtagelse af nye sagsområder fra staten. Men i forbindelse med overførsel af opgaver fra staten til hjemmestyret og kommunerne har hjemmestyret og kommunerne brugt forholdsvis flere ressourcer end staten til videreførelsen af disse opgaver.

Internationale sammenligninger viser, at den offentlige sektor i Grønland er langt større end i andre lande. I de andre nordiske lande er ca. 1/5 af arbejdsstyrken beskæftiget i den offentlige sektor. I Grønland er der 26 ansatte i den offentlige sektor pr. 100 borgere. I Danmark er det tilsvarende antal 16. Andre nordiske lande med spredt befolkning på et stort geografisk område har også betydeligt færre offentligt ansatte til at servicere borgerne. I Island er der 17 offentligt ansatte pr. 100 borgere, i Finland kun 11.

Den offentlige sektor er blevet for stor. Især beslaglæggelsen af næsten halvdelen af arbejdsstyrken giver et alvorligt strukturproblem for landets økonomi. Udover de beskæftigelsesmæssige problemer bliver det også stadig vanskeligere at finansiere den offentlige sektor.

For at skabe en selv bærende økonomi som grundlag for forøget selvstyre, bliver det afgørende at flytte det arbejdskraftpotentiale, der ligger i den offentlige sektor fra især den kommunale beskæftigelse til andre sektorer, der kan være fundamentet til udvikling af en selv bærende økonomi. Derfor iværksatte det tidligere Siumutledede Landsstyre en omlægning af den offentlige sektor. Omlægningen skal sikre spredning af kompetence og ansvar til regionerne.

Der hersker ikke tvivl hos Siumut om at kommunalbestyrelserne og bygdebestyrelserne udviser ansvarlighed i decentraliseringen af ansvar og kompetence. For det er afgørende, at princippet om udvikling af en selv bærende økonomi bliver hjørnesteinen for, hvordan den offentlige sektor videreudvikles. Hver enkelt kommunalbestyrelse og hver enkelt bygdebestyrelse føler derfor et stort medansvar for udviklingen af en selv bærende økonomi.

Det er Siumuts klare politik, at nedskæringen af den offentlige beskæftigelse bør gennemføres som en målrettet indsats, hvor prioriteringen sker ud fra de samlede samfundsmæssige konsekvenser og ikke udelukkende som kassetækning inden for de enkelte ressortområder. Siumut har derfor arbejdet for en omstilling af den offentlige administration og service med følgende elementer:

- Fastsættelse af en administration, der passer til det grønlandske samfund
- Forøget effektivisering i hjemmestyret/selvstyret og i kommunerne
- Regionalisering af de kommunale aktiviteter
- Prioritering af ressortområdernes kerneområder og udlicitering af øvrige aktiviteter
- Anvendelse af naturlig afgang som redskab til begrænsning af antal beskæftigede

Siumut har arbejdet for at omlægningen skete ud fra tre hovedprincipper:

- Serviceniveauet skal fastholdes
- Mindre, smidigere og enklere offentlig sektor
- Spredning af kompetence og ansvar til regioner

Centraladministrationen

Den 1. Januar 2008 gennemførte en omstrukturering af centraladministrationen, som medførte oprettelsen af departementer og styrelser m.v., den såkaldte organisationsforenkling, på grundlag af et administrativt forslag til en plan for forenklingen. Intentionen var at de 14 direktorater (14 chefer) skulle reduceres til 7 departementer med 5 styrelser, altså en reduktion i antallet af chefer med 2.

De politiske krav for "organisationsforenklingen" omfattede de af formanden for Naalakkersuisut Hans Enoksen flg. fastsatte principper:

1. Antallet af organisationsenheder reduceres generelt – organisationen skal gøres "smallere"
2. Organisationen skal gøre "fladere"
3. Organisationsforenklingen skal ikke medføre afskedigelser, idet reduktionen af administrationen skal ske gennem naturlig afgang

I slutningen af 2008 viste det sig, at udvikling var gået i den modsatte retning, idet det havde resulteret i 7 departementer og 9 styrelser, det vil sige en stigning af antallet af styrelser og topchefer i stedet for reduktion, med dertil hørende stigende driftsudgifter for administrationen.

De seneste tal fra Grønlands Statistik – offentlige finanser marts 2010 – viser, at der forventes en stigning af driftsudgifterne for selvstyret fra 5,3 mia. Kr. i 2007, 5,649 mia. Kr. i 2008 og 5,881 mia. Kr. i 2009.

Det er et væsentligt demokratisk problem, at politiske krav og beslutninger ikke iværksættes i overensstemmelse med de krav og forventninger, der er stillet af politikerne. Udviklingen af "organisationsforenklingen" forekommer at være eskaleret og står ikke i mål med de politiske krav og intentioner. Som politikere har vi et særligt ansvar over for befolkningen i forvaltningen af de knappe økonomiske midler i samfundet, hvorfor det er et væsentligt problem at politiske beslutninger og krav ikke gennemføres i overensstemmelse med dens intentioner af administrationen.

Siumut tilslutter sig således, at Naalakkersuisut i sit forslag til finansloven for 2011 til lægger op til, at Selvstyret sparer ca. 70 mio. kr. i administration.

Siumut vil til stadighed kæmpe for grønlandisering af den offentlige forvaltning, herunder i centraladministrationen. Grønlandske chefer burde i langt højere grad have medført større grad af grønlandsk identitet i administrationen. I stedet synes mange af de ansatte grønlandske øverste chefer at have assimileret i en sådan grad, at der i mange tilfælde ikke kan spores nogen ændring af den meget dansk-dominerede struktur. Selvstyrets indførelse ændrede ikke dette forhold.

Tværtimod synes selvstyrets indførelse – hvor paradoksalt det end må lyde – at være en tilbagevenden til tidligere tiders tilføjelighed til at foretrække danske – i nogle tilfælde helt ”flyfriske” uden kendskab til eller erfaring i grønlandsk kultur, identitet og erhvervsstruktur – chefer i vigtige og centrale dele af administrationen.

Opgaven er at gøre administrationen grønlandsk, og derved gøre den vedkommende for landets befolkning. Det kan ikke være rigtigt, at et selvstyrende Grønland fortsat skal udsætte sine borgere for tidligere tiders ukritiske anvendelse af danske normer i administrationen med befolkningens fremmedgørelse over for egen administration som følge.